

Stichting Drugsbeleid – R. Dufour 15-10-2021

Experiment met de kweek van cannabis voor coffeeshops – Wetsontwerp van D66 voor het gedogen ervan : Samen sterker!

1. Het experiment heeft 2 doelen: is een gesloten keten mogelijk, en zou door legale kweek meer cannabis worden gebruikt dan nu?

Om met het laatste te beginnen: daarvoor moet vergelijkend **onderzoek** plaatsvinden in 10 gemeenten zonder legale kweek. Deze moeten dan ook enigszins vergelijkbaar zijn met de experimentele gemeenten.

2. Is zo'n vergelijkend onderzoek eigenlijk wel mogelijk? Wat als tijdens de looptijd coffeeshops in de 20 gemeenten failliet gaan, of anderszins uitvallen? Wat als de coffeeshops in de andere 10 gemeenten hun prijzen verlagen? Hoeveel cannabis wordt buiten de coffeeshops verkocht: op straat of via internet, en neemt dat af of toe? Methodologisch **hachelijk!**

3. Tweede doel van het experiment is uit te vinden of een legale gesloten keten mogelijk is. Er lijken nu goede waarborgen ontworpen voor de logistiek en administratie. Daarmee kan in feite een gesloten keten gerealiseerd worden, daarvoor is het experiment verder niet nodig! Maar essentieel is vervolgens dat de coffeeshop met de legale cannabis-keten wel moet kunnen overleven. Anders wordt het: **operatie geslaagd maar de patiënt helaas overleden.**

4. Voor dat aspect lijkt in het experiment tot dusverre geen aandacht. Zal het de coffeeshops überhaupt lukken om met legaal gekweekte cannabis de illegale uit de markt te drukken? Hoe kunnen coffeeshops, als hun hele keten gedoogd of wettelijk toegestaan wordt, de cannabis die buiten hun om aan de man wordt gebracht in handen krijgen? Eigenlijk is dat de **hamvraag**, waarvoor het experiment interessante informatie kan opleveren.

5. Een aspect daarbij is ook het volgende. Zullen de illegale bevoorraders van de coffeeshops in de 10 andere gemeenten de concurrentie met de legale cannabis gelaten ondergaan? Of zullen zij bijvoorbeeld gedurende de looptijd van het experiment hun prijzen stevig laten zakken? De geschiedenis laat zien dat men daarvoor niet terugschrikt: zie hoe in de jaren-70 de Koerdisch/Turkse maffia de Chinese uit de heroïenemarkt hier te lande heeft weggedrukt. Criminoloog prof. Fijnaut verzekerde ons in een recent gesprek dat dit ook met de legaal gekweekte cannabis vast en zeker staat te gebeuren.

6. Beide zaken maken o.i. een wijziging in de opzet van het experiment nodig. Nu is de bedoeling dat de deelnemende coffeeshops zodra de kwekers hun oogst gereed hebben **ineens** -met een overgangstijd van max. 6 weken- helemaal overschakelen op de legale cannabis. Over prijs, kwaliteit, variëteiten, leveringszekerheid e.d. gaat echter pas dan geleidelijk aan duidelijkheid komen. En dat is ook het geval met de bereidheid van hun klanten om het legale product te gaan kopen.

7. Deze gang van zaken is uiterst riskant voor de coffeeshops en kan hun **ondergang** betekenen. Daarom bepleiten wij dat de deelnemende coffeeshops de legaal gekweekte producten mogen **toevoegen** aan hun bestaande assortiment. Dan is er geen risico op faillissement en ontstaat een gezonde concurrentie waarbij het legale product ook geleidelijk aan verbeterd kan worden. Deze verandering lijkt ons eenvoudig aan te brengen via het gedogen van een langere overgangstermijn.

8. Een speciaal aandachtspunt is voorts het weren van de invloed die vanuit “**Big-Pot**: grote legitieme cannabisbedrijven uit Canada en de VS (waarin ook door “Big Tobacco” en “Big Alcohol” schijnt te worden geïnvesteerd) nu al in het experiment wordt uitgeoefend via het deelnemen aan de kweek. Op ons symposium dd. 1 oktober j.l. vertelde Wim van Dalen, directeur van het Ned. Instituut voor Alcoholbeleid STAP hoe nefast zulke invloed op het overheidsbeleid kan worden. Hoe dat te vermijden bij experiment en wetsontwerp?

9. Het vergelijkend onderzoek krijgt dan een andere vorm, gericht op de **marktontwikkeling**. Het **experiment** krijgt daarmee ook praktische waarde voor het invoeren van de landelijke gedoogde kweek voor coffeeshops zoals het **wetsontwerp** beoogt dat nu bij de Eerste Kamer ligt. Het zou bv best kunnen zijn dat ook het wetsontwerp -of de uitwerking via AMVB- ruimte moet laten voor geleidelijke invoering van het gedoogde naast het illegale product, zolang het legale product de concurrentie met het illegaal gekweekte nog niet aan kan. En dat waarborgen worden geschapen dat de coffeeshopsector niet in handen komt van “Big Pot”.

10. Het experiment heeft nu al nut gehad voor het wetsontwerp. Het staat niet in de weg aan het aannemen en invoeren van de wet. Dat laatste zal in elk geval nog tijd vergen. Die kan benut worden door het begeleidende onderzoek al direct te richten op de vragen die hierboven werden opgeworpen:

- zodra de eerste telers hun oogst gereed hebben, kan deze direct worden toegevoegd aan het assortiment van de deelnemende coffeeshops (mits dat wordt toegestaan – zie 7) ; hoe bevalt die?
- wordt de prijs van illegaal gekweekte cannabis verlaagd?
- is er al inmenging vanuit Big Pot, en hoe kan die bestreden worden?
- hoeveel cannabis wordt verkocht buiten de coffeeshops en kunnen de coffeeshops daarop greep krijgen?

11. De systematiek bij het experiment berust op een wet, en het wetsontwerp van D66 berust op uitbreiding van het gedoogbeleid. Dat hoeft elkaar **niet te bijten**. Het experiment heeft nu al nut voor het wetsontwerp. De verruiming van opzet en onderzoek als hierboven bepleit verschaft nog meer gegevens.

De hamvraag: nl of met legale dan wel gedoogde kweek de illegale cannabisproductie uit de markt kan worden gedrukt zal nog geruime tijd onbeslist blijven. Het juridische instrumentarium heeft de illegale cannabismarkt niet kunnen voorkomen en zal die ook niet zonder meer via wet volmaakt legaal kunnen maken. Daarom lijkt het uitstekend dat het wetsontwerp uitgaat van gedogen zodat men snel kan inspelen op de marktontwikkelingen. Zodra die zijn uitgekristalliseerd komt het moment voor een algehele wettelijke regeling.
